

Сергєєва Лариса Миколаївна,
*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри професійної і вищої освіти
Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;*

Микитюк Світлана Миколаївна,
*директор Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти у Чернівецькій області*

ЛОГІСТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.05.2019 р. № 693 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Управління розвитком закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики» на базі Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (директор С. Микитюк) вперше здійснено прикладне наукове дослідження, за результатами якого педагогічна логістика стає новим міждисциплінарним напрямом.

Означена тема є надзвичайно актуальною, адже після завершення війни зростатиме попит і на професії, пов'язані з логістикою, і на теорію та методику управління закладами освіти на засадах педагогічної логістики.

Розробка практичних рекомендацій щодо формування механізму управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики потребує виявлення чинників, що визначають мотивацію випускників у виборі професій та закладу освіти, ставлення роботодавців до ЗП(ПТ)О, визначення підходів до оцінювання та аналізу конкурентоспроможності ЗП(ПТ)О, розробку практичних рекомендацій щодо схвалення управлінських рішень на засадах інформаційної логістики в процесі реалізації стратегії ЗП(ПТ)О тощо.

Логістичний процес управління розвитком ЗП(ПТ)О направлений на обслуговування руху різних видів потоків (сервісного, інтегрованого з фінансовим, матеріальним, інформаційним потоком, кадровим потоком, що пов'язаний з потоками знань та здоров'я) з метою спрямованого управлінського впливу на їх параметри, а їх чітка спрямованість на продукування знань через використання інтелектуального потенціалу, говорить про можливість розгляду логістичної системи як підсистеми управління розвитком ЗП(ПТ)О [1].

Сформоване у ході експерименту бачення досліджуваної проблематики дозволило гіпотетично припустити, той факт, що базовими потоками освітньої логістичної системи ЗП(ПТ)О буде потік тих, хто навчається (здобувачі освітніх послуг), потік здоров'я, спрямований на розвиток і реалізацію творчого потенціалу та тривалість активної діяльності здобувачів освітніх послуг, а обслуговують його сервісний потік, інтегрований з фінансовим, матеріальним та / або інформаційним потоком, а також кадровий

потік та потік знань, який включає в себе такі ланки як виробництво знань, видалення застарілих і дистрибуцію (розподіл) знань у відкритому освітньому середовищі.

Екстраполювання принципів і функцій логістики на педагогічний процес ЗП(ПТ)О дає можливість перейти від відомих механізмів управління (планування і контролю) до створення та запровадження в процес управлінського циклу, що визначає ефективність функціонування системи управління навчальною роботою, структурно-функціональних зв'язків між суб'єктом і об'єктом управління; методів організації освітнього процесу, що включають всі суб'єкти управління (керівників, викладачів, здобувачів освіти, стейкхолдерів), організації взаємодії дидактичної, методичної, виховної, інформаційної та матеріально-технічної підсистем.

Дослідження показало, що управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики може враховувати кілька етапів:

- *підготовчий етап*: визначення рівня логістичної досконалості закладу освіти та формування і реалізація системи управління логістичними потоками в ЗП(ПТ)О;

- *етап формування* логістичної стратегії, розробка та реалізація стратегічного логістичного плану управління логістичними потоками, впровадження системи управління логістичними потоками;

- *етап оцінювання впливу* логістичних потоків закладу освіти на ефективність його діяльності.

За результатом упровадження моделі управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики зроблено висновок, що формування ефективних кадрового та сервісного потоків починається із задоволення потреб постачальників послуг. Якщо ЗП(ПТ)О фокусує свою логістичну діяльність на потребах практичної реалізації отриманих знань, стає особливо важливо розробляти вимоги до якості освітніх послуг і технологій для підтримки логістичної системи. У зв'язку з цим, розробка стратегії розвитку потенціалу викладачів ЗП(ПТ)О відіграє важливу роль у побудові ефективної логістичної системи. При переході до суспільства знань, освітні технології стають все більш орієнтованими на клієнта, а здобувачі освіти (споживачі освітніх послуг) стають більш відповідальними за власне навчання [2].

Отже, логістична система це – адаптивна система зі зворотним зв'язком, яка складається, як правило, з кількох підсистем і має розвинені зв'язки з зовнішнім середовищем.

Важливими компонентами логістичної системи є: *сервісний, матеріальний та інформаційний* потоки. Фактично, від структури сервісного потоку і рівня надання освітніх послуг залежить конкурентоспроможність ЗП(ПТ)О. Ще однією ключовою проблемою для ефективного функціонування логістичної системи ЗП(ПТ)О є те, що вона може бути реалізована як для людей, так і людьми. Тому *кадровий потік* є вихідним пунктом для аналізу, який передуює концептуалізації пропозиції про надання освітніх послуг та її розробку в готовий освітній продукт.

З метою реалізації *кадрового потоку*, запроваджено проведення серії щотижневих міжобласних вебінарів «Маркетинг і логістика». Колом для обговорення стали проблеми застосування основних принципів логістики (комплексність, варіативність) в управлінні розвитком ЗП(ПТ)О; логістичний підхід до формування потоку знань при підготовці конкурентоздатного кваліфікованого фахівця; цифровий логістичний потік як передумова формування ключових навичок здобувачів освіти ЗП(ПТ)О; екофасилітаційний підхід в управлінні інноваційними процесами в ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики; фінансовий та матеріальний логістичні педагогічні потоки розвитку ЗП(ПТ)О; ефективне використання кадрової логістики як передумови формування навичок аналітичного мислення здобувачів освіти при підготовки конкурентоспроможних фахівців та інші. Проведено 20 вебінарів для більше ніж 450 учасників із 7 областей України [3].

Дослідження показало, що сервісний потік повинен відображати організаційну відповідь на виявлені потреби та бажання цільового сегмента в певному соціально-економічному контексті та в освітній логістичній системі. У зв'язку з означеним підкреслено сервісну функцію регіональних Навчально (науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, зростання їхньої ролі як логістичних центрів.

Засобами реалізації логістичної стратегії має бути розробка стратегічного логістичного плану та впровадження відповідної системи логістичного менеджменту. На завершальному етапі у процесі формування і впровадження логістичної стратегії необхідно вирішити питання організації системи обліку та оцінювання ефективності діяльності ЗП(ПТ)О.

Реалізація планів та завдань експерименту сприяла цілеспрямованому створенню нових, інноваційних форм, методів, засобів діяльності за допомогою прогнозованої логістичної моделі в управлінні розвитком ЗП(ПТ)О, а саме: підвищився рівень згуртування управлінських команд в забезпеченні діяльності конкурентоспроможного закладу освіти; зросла організаційна та корпоративна культура педагогічних працівників ЗП(ПТ)О-учасників експерименту.

Список використаної літератури

1. Сергеева Л. М., Микитюк С. М. Управління розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики: методичні рекомендації. Чернівці. «Букрек», 2022. 56 с.
2. Larysa M. Sergeieva, Tetiana I. Stoychik, Olena V. Tarasova, Tetiana S. Sulyma, Iryna V. Tarasiuk. Development of the modern educational environment of the institution of professional (vocational-technical) education in the digital space. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. Vol. 22(7) 2022 S.91–104.
3. Сергеева Л. М. Поняття педагогічної логістики. *Логістика формування навичок успішності*: матеріали науково-методичного вебінару

учасників педагогічного експерименту регіонального рівня з теми «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» 29.09–03.11.2022 р. / за наук. ред. професора Л. М. Сергєєвої. Чернівці, Видавничий дім «Букрек», 2023. 104 с.